

Lovforslag nr. L 37. Fremsat den 9. oktober 1986 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

lov om ændring af lov om folkeskolen

(Ophævelse af revisionsbestemmelse vedrørende skolefritidsordninger)

I lov om folkeskolen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 541 af 21. august 1986, ophæves § 47 a.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Baggrunden for lovforslaget

Ved lov nr. 287 af 6. juni 1984 om ændring af lov om folkeskolen fik kommunerne mulighed for at etablere skolefritidsordninger.

Under folketingets behandling af lovforslaget blev der i loven indsat en revisionsbestemmelse, hvorefter undervisningsministeren i folketingsåret 1986-87 skulle fremsætte forslag om revision af lovens regler om skolefritidsordninger. Baggrunden for revisionsbestemmelsen var, at man fandt, at folketinget på baggrund af de indhøstede erfaringer burde have mulighed for fornyet vurdering og stillingtagen. Samtidig ville undervisningsministeriet nøje følge udviklingen på området og overveje behovet for udstedelse af nærmere regler om skolefritidsordninger.

Der henvises nærmere til Folketingstidende 1983-84, 2. samling sp. 1370, 1846ff, 7001 og 7243.

Reglerne om skolefritidsordninger trådte i kraft den 1. august 1984 og har således nu eksisteret i 2 år.

II. Lovens ordning

Efter loven er der mulighed for, at kommunerne i samarbejde med forældrene kan indrette skolefritidsordninger i overensstemmelse med de lokale ønsker, og det er ligesom på daginstitutionsområdet den enkelte kommunalbestyrelse, der efter en individuel vurdering af behovet fastsætter antallet af medarbejdere ved fritidsordningen og personalets uddannelse, ligesom også fastsættelse af åbningstiden, lokalernes indretning m.v. er overladt til lokal overvejelse.

Oprettelse af skolefritidsordninger sker ved bestemmelse på kommunens skoleplan, og det følger af reglerne i skolestyrelsesloven, at skolenævnet skal udtale sig herom, inden der træffes beslutning om oprettelse af skolefritidsordningen. Endvidere skal fritidsnævnet inddrages i overvejelserne.

Udgifterne til skolefritidsordningerne påhviler ifølge loven kommunerne, idet der dog ligesom på daginstitutionsområdet opkræves betaling af forældre for elever, som er optaget i en skolefritidsordning. Størrelsen af forældrebetalingen fastsættes af

kommunalbestyrelsen. Det følger af de almindelige regler i skolestyrelsesloven, at skolefritidsordningerne er omfattet af skolenævnets tilsyn, og at det er skolelederen, der har den administrative og pædagogiske ledelse af ordningen.

Ifølge loven kan undervisningsministeren fastsætte regler om skolefritidsordningerne. I lovbemærkningerne og i forbindelse med lovforslagets behandling blev det understreget, at denne hjemmel kun ville blive udnyttet, hvis der fra lokal side blev fremsat ønsker herom. Dette er endnu ikke sket, og da man i øvrigt ikke i undervisningsministeriet har konstateret behov for regelfastsættelse af skolefritidsordningen, er der endnu ikke fastsat nærmere regler.

III. Undersøgelse af de etablerede skolefritidsordningers indretning

For at få det bedst mulige grundlag for den lovfæstede revision af ordningen har undervisningsministeriet gennemført en undersøgelse af, hvordan de etablerede skolefritidsordninger fungerer, idet man har bedt samtlige amtskommuner samt Københavns og Frederiksberg kommuner om en række konkrete oplysninger.

Hovedresultaterne af undersøgelsen viser følgende:

Ud af landets 275 kommuner har foreløbig 66 benyttet muligheden for at oprette én eller flere skolefritidsordninger i henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 4, hvilket svarer til, at ca. hver 4. kommune har udnyttet lovens muligheder. Det bemærkes, at der ved udgangen af skoleåret 1985/86 endnu ikke var oprettet skolefritidsordninger i København, Århus, Odense, Aalborg og Frederiksberg.

I de 66 kommuner var der oprettet i alt 132 skolefritidsordninger eller i gennemsnit 2 pr. kommune, svarende til at ca. 29 pct. af skolerne i disse kommuner har en skolefritidsordning.

Hovedtendensen er, at tilbudet gives til eleverne fra børnehaveklasse til 3.-4. klasse. Der er nogle få ordninger, der omfatter samtlige folkeskolens klassetrin. Det er især børn fra børnehaveklasse til og med 2. klasse, der benytter skolefritidsordningerne.

Den procentvise fordeling på de enkelte klassetrin er følgende:

Børnehaveklasse	31 pct.
1. klasse	28 pct.
2. klasse	21 pct.
3. klasse	12 pct.
4. klasse	3 pct.
5. klasse	2 pct.

På de resterende klassetrin er procenten ikke over 1.

Langt den overvejende del af de etablerede skolefritidsordninger har egne lokaler og har herudover adgang til faglokaler, legeplads samt sportsanlæg m.v.

Det er ikke samtlige kommuner, der har oplyst antallet af medarbejdere ved deres skolefritidsordninger. Ved de 105 ordninger, hvor oplysningerne forefindes, er det samlede medarbejdertal på i alt 259, hvoraf de 149 har en eller anden form for pædagogisk uddannelse. Det betyder, at der i gennemsnit er ansat 2 medarbejdere pr. skolefritidsordning. Det er ikke muligt at rubricere disse 149 med pædagogisk uddannelse i mere velafgrænsede undergrupper, da besvarelserne på dette punkt ikke er entydige.

Det er ikke muligt generelt at fastslå, hvilke åbningstider der er mest udbredte. Kun kan det konstateres, at yderpunkterne i åbningstiderne er fra kl. 6.30 til kl. 17.00, og inden for disse yderpunkter er der utallige variationer.

Forældrebetalingen opgøres meget forskelligt. Nogle kommuner har opgivet den i kr. pr. time, andre pr. måned, uden at oplyse om antallet af timer. Af de brugbare oplysninger kan udtrages, at forældrebetalingen pr. barn for 20 timers ophold ligger i intervallet 200-600 kr. om måneden i 11 måneder (juli lukket).

IV. Sammenfattende vurdering

Det må konstateres, at der ved udgangen af skoleåret 1985/86 endnu kun eksisterede relativt få skolefritidsordninger. Der er dog ingen tvivl om, at der i de kommende år vil blive oprettet endnu flere ordninger. Man skønner således, at der allerede i indværende skoleår vil blive tale om en stigning på ca. 20 pct. i antallet af skolefritidsordninger.

Som det fremgår af afsnit II, har det med lovens ordning været hensigten at overlade til de lokale myndigheder at træffe beslutning om, hvordan skolefritidsordningerne konkret skulle indrettes, således at ordningerne i størst muligt omfang kunne tilgodesee de lokale ønsker.

Selv om undersøgelsen ifølge sagens natur kun giver et relativt spinkelt grundlag at bygge på, er der dog efter undervisningsministeriets opfattelse ikke tvivl om, at den decentrale ordning, som loven lægger op til, i princippet er den rigtige, og at den bliver udnyttet efter hensigten, således at man lokalt har kunnet finde frem til de ordninger, der er behov for.

Som nævnt ovenfor har der ikke i den tid, loven har fungeret, været fremsat ønsker om regelfastsættelse på området, og undervisningsministeriet har heller ikke i øvrigt ud fra de forholdsvis få henvendelser og forespørgsler, man har modtaget i den forløbne tid, kunnet konstatere et behov for at fastsætte nærmere regler om skolefritidsordninger.

Alt i alt er det således undervisningsministeriets opfattelse, at lovens ordning har vist sig at kunne fungere efter hensigten, og det foreslås derfor at ophæve lovens revisionsbestemmelse.

Undervisningsministeriet vil fortsat nøje følge udviklingen på området, og såfremt der senere skulle vise sig behov herfor, vil man overveje udstedelse af nærmere regler.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af den bestemmelse,
der berøres af lovforslaget*

§ 47 a ophæves.

§ 47 a. I folketingsåret 1986-87 fremsæt-

ter undervisningsministeren forslag om revision af lovens regler om skolefritidsordninger.